

ชื่อวิทยานิพนธ์	แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของชุมชน กรณีศึกษา : ชุมชนบ้านฝ้าย ตำบลเมืองฝ้าย อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์
ผู้วิจัย	พระธงชัย สีโสภณ (ฉานธิโร) ปีการศึกษา 2545
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยศึกษา
ผู้ควบคุม	1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุภาพร มากแจ้ง 2. รองศาสตราจารย์ สมใจ ฤทธิสนธิ 3. รองศาสตราจารย์ ไพโรธ เลิศพิริยกุลม

บทคัดย่อ

ตั้งแต่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีผลบังคับใช้ ปี พ.ศ. 2538 การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญมากที่จะต้องพึ่งเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาส่วนท้องถิ่นให้มีความเจริญ แผนพัฒนามี 2 ประเภท คือ แผนพัฒนาระยะ 5 ปี และแผนพัฒนาประจำปี แผนพัฒนาตำบลเป็นการจัดทำแผนพัฒนาจากเบื้องล่าง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ส่วนกลางและครอบคลุมทุกแผนงานที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองฝ้าย ศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนบ้านฝ้าย ที่ได้รับจากแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองฝ้าย ปี พ.ศ. 2545 เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตวิเคราะห์ ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 คน นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แปรผล ใช้อัตราร้อยละ

ผลของการศึกษา ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ได้รับจากแผนพัฒนาของ อบต. เมืองฝ้าย ในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้น้อย รายได้เสริมส่วนใหญ่เกิดจากภายในชุมชน การพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพน้อย กองทุนให้กู้ยืมเพื่อเกษตรกรรมไม่เพียงพอ การส่งเสริมเกษตรกรเรื่องทำไร่นาสวนผสมไม่เพียงพอ

2. ด้านสังคม พบว่า การจัดอบรมรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชนยังมีน้อย การจัดอบรมเรื่องการต่อต้านยาเสพติด อยู่ในระดับปานกลาง การจัดกีฬาเป็นสื่อในการสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ทำให้เกิดประโยชน์มาก
  3. ด้านการเมืองและการบริการ พบว่า ตั้งแต่สภาตำบลได้ยกฐานะเป็น อบต. ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับความรู้และฝึกอบรมน้อย ในเรื่องกิจกรรมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้งประชาชนสนใจไปเลือกตั้งกันมาก การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง
  4. ด้านการศึกษา พบว่า การพัฒนาศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์เรื่องอาหารกลางวันและอาหารเสริม อยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษายังไม่เพียงพอต่อความต้องการในเรื่องการจัดหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านยังไม่เพียงพอ
  5. ด้านศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า กิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรมประเพณีได้ส่งเสริมมาก ในเรื่องการอบรมคุณธรรม จริยธรรมมีน้อย
  6. ด้านสาธารณสุข พบว่า ให้ความรู้แก่หญิงตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอดมีน้อย ในเรื่องการรักษาโรคป้องกันโรคติดต่อและโรคฉี่หนู อยู่ในระดับปานกลาง การดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 4 ปีมีน้อย เรื่องการรับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ มีการรณรงค์น้อย การให้ความรู้เรื่องการใช้ยาและวัตถุเสพติดมีน้อย
  7. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า การซ่อมบำรุงถนนและการสร้างถนน ขยายไฟฟ้า อยู่ในระดับปานกลาง การขยายโทรศัพท์มีน้อย ในเรื่องน้ำบริโภคและน้ำประปามีเพียงพอ
  8. ด้านแหล่งน้ำ พบว่า การดูแลแหล่งน้ำสาธารณะที่ต้นเงิน อยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการขุดสระขนาดเล็กเพื่อใช้ในครัวเรือนมีน้อย
  9. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า การรณรงค์รักษาความสะอาดแหล่งน้ำ อยู่ในระดับปานกลาง การปลูกป่าทดแทนได้ส่งเสริม การดูแลรักษาความสะอาดชุมชนมีน้อย
  10. ด้านทัศนคติ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาน้อย ตั้งแต่มีการจัดทำแผนพัฒนาทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ในเรื่องการประสานงานของ อบต. อยู่ในระดับปานกลาง ในอนาคต อบต. ไม่ควรยุบ
  11. เป้าหมายการจัดทำแผนพัฒนาครั้งต่อไป กลุ่มผู้นำส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญด้านเศรษฐกิจมาเป็นอันดับแรก ส่วนประชาชนให้ความสำคัญด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นอันดับแรก
- ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา พบว่า ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง และในอนาคต อบต. ไม่ควรยุบ การจัดทำแผนพัฒนาครั้งต่อไปพบว่า ให้ความสำคัญด้านเศรษฐกิจ และโครงสร้างพื้นฐาน ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานพัฒนา

ของ อบต. ควรจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกด้าน และทำตามความต้องการของประชาชน
แผนพัฒนาจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้

Thesis Title: The Sub-district Administrative Organization Development Plan Effecting on Life Quality of Community : the Case Study of Ban Fai Community, Mueang Fai Sub-district, Nong Hong District, Buri Ram Province

Researcher: Phra Thongchai Sisophon (Yanathiro), 2002 Academic Year

Degree: Master of Thai Studies

Thesis Advisors :

1. Assoc. Prof. Dr. Suphaporn Makchaeng
2. Assoc. Prof. Somchai Rittisonti
3. Assoc. Prof. Phairot Lertphiriyakamon

ABSTRACT

Since the Sub-district Council and Sub-district Administrative Organization Act had been enforced in 1995, the preparation of the Sub-district Administrative Organization was in serious critical as it had to depend upon the government allowances. It was the duty of the Sub-district Administrative Organization Committee to prepare the local administration for the prosperity and the progress. There are two types of development plans: the 5 years development plan and the annual development plan. The Sub-district development plan was considered as the plan made from the lower section to be in line with the central government's policy and to cover all plans that might result in the life quality of the public.

This research aimed at the study of Mueang Fai Sub-district Administrative Organization development plan, the study of the life quality of the people in Ban Fai community under the development plan organized by Mueang Fai Sub-district Administrative Organization in order to study the attitude of the public against the Sub-district Administrative Organization Development Plan on 2002 years. The this study employed the interview and the analytical observation forms with the sampling population of 105 people. The data were analysing through the use of data analysis and interpretation of the results research, using the percentage.

The results of life quality of the public obtained from the Sub-district Administrative Organization Development Plan were analyzed as follows:

1. In terms of the economic aspect, most people were found to have low income. The majority of their supplement income were from within the community with low quality agricultural product development, insufficient fund for loans and promotion on the mixed farming to farmers.

2. In terms of the social aspect, the public training on safety was rather few while the public training on anti-drug addict was of the moderate level. The sport organization such as the media in building the relationship within the community can be quite useful.

3. In terms of the politic and services, since the Sub-district Council had been elevated into the Sub-district Administrative Organization, the majority people were found to have little knowledge and training. In terms of the political activities such as the election, more people were interested in walking into the election perimeter for checking the numbers of political candidates whom they wished to elect were of moderate level.

4. In terms of the educational aspect, the development center for pre-school children on lunch and supplement food program was found to be of the moderate level. The education on elementary and secondary levels were not sufficient to the need of the villagers neither was the service for free reading newspapers.

5. In terms of the religion and culture, the religious and the cultural activities were promoted at minimum level, however, the training on virtue and ethics were of less interested.

6. In terms of the public health, less knowledge was found to be given to the pregnant and after delivery a child. The campaign on the communicating, diseases and leptospirosis were of moderate level. Child care services from the infants to 5 years old of age were less interested by the villagers and less campaign was found on the consumption of raw, medium done food and the provision of knowledge on the danger of drug and toxic substances.

7. In terms in terms of the infrastructure aspect, the road maintenance and construction as well as the electricity services were found to be of moderate level, neither was the telephone services. However, it was found that there were insufficient drinking water and water supplies.

8. In terms of the water sources, the maintenance of the shallow public water sources was of moderate level and there were minimum amount of the small ponds digging for household use.

9. In terms of the natural resources and the environment, the campaign on the cleaning and maintaining of the water sources was found at moderate level. The forest growing for the replacement had been encouraged on the contrary less maintenance on cleaning was found in the community.

10. In terms of the attitude of the people, the majority of the villagers were found to have less knowledge on the development plan since it had been established for the better life quality. The coordination with the Sub-district Administrative Organization was at moderate level and was viewed that the Sub-district Administrative Organization should not be abolished in the future.

11. Concerning the target of the next development plan preparation, the group of local leaders primarily gave the importance on the economics. Whereas the basic infrastructures had primarily seen to be crucial for the villagers.

In terms of the attitude on the management of the development plan it was found that people had knowledge on the management development of the moderate level and the Sub-district Administrative Organization should not be abolished in the future. In accordance the next development plan preparation, the economic and the infrastructural aspects should be put in more emphasis. And the suggestions for the Sub-district Administrative Organization were the planing for the budget allotment should be allocated to cover all aspects in accordance with the need of the public in order to achieve the target